TÒA ÁN NHÂN DÂN **Q.LIÊN CHIỂU - TP. ĐÀ NẴNG**	**CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**
Số: **09**/2024/QĐST-DS	*Liên Chiểu, ngày 27 tháng 12 năm 2024*

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ

V/v tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi

TÒA ÁN NHÂN DÂN QUẬN LIÊN CHIỂU - TP. ĐÀ NẴNG

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ toạ phiên họp: Bà Nguyễn Thị Kim Trinh.

Thư ký phiên họp: Bà Trần Ngô Khánh Loan.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân quận Liên Chiểu tham gia phiên họp: Bà Phạm Thị Thu Hiền - Kiểm sát viên.

Ngày 27 tháng 12 năm 2024, tại trụ sở Toà án nhân dân quận Liên Chiểu, TP . mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 241/2024/TLST-DS ngày 06 thàng 11 năm 2024 về "Yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi" theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 07/2024/QĐST-DS ngày 23 tháng 12 năm 2024, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- *Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:* Bà Hoàng Thị Bích N - sinh năm 1986; địa chỉ: Thôn T, Xã I, huyện C, tỉnh Gia Lai.

Đại diện theo ủy quyền: Ông Lê Xuân T – sinh năm 1992; địa chỉ: Số C, phường H, quận L, TP Đà Nẵng. Có mặt.

- *Người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan:*

+ Bà Lê Thị X - sinh năm 1955; địa chỉ: Tổ A, phường H, quận L, TP Đà Nẵng. Vắng mặt, có yêu cầu giải quyết vắng mặt.

+ Cháu Nguyễn Thảo N1 - sinh ngày 30/10/2013; địa chỉ: Thôn T, Xã I, huyện C, tỉnh Gia Lai.

Người đại diện hợp pháp của cháu Nguyễn Thảo N1 là: Bà Hoàng Thị Bích N - sinh năm 1986; địa chỉ: Thôn T, Xã I, huyện C, tỉnh Gia Lai. Vắng mặt, có yêu cầu giải quyết vắng mặt.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

** Tại Đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự, quá trình giải quyết việc dân sự và tại phiên họp, người yêu cầu là bà Hoàng Thị Bích N và đại diện theo ủy quyền là ông Lê Xuân T trình bày:*

Ông Nguyễn Văn K – sinh năm 1986; Tổ A, phường H, quận L, TP Đà Nẵng là con của bà Lê Thị X – sinh năm 1955 và ông Nguyễn Văn H – sinh năm 1932 (đã chết năm 2011). Ông Nguyễn Văn K có tiền sử sinh đẻ, phát triển thể chất hoàn toàn bình thường. Ông Nguyễn Văn K kết hôn năm 2011 với bà Hoàng Thị Bích N và có 01 con chung là Nguyễn Thảo N1, sinh ngày 30/10/2013.

Năm 2017, ông Nguyễn Văn K đau đầu nhiều, sốt cao và được điều trị 03 ngày tại Trung tâm y tế quận C, sau chuyển điều trị nội trú 02 tháng tại Bệnh viện Đ và Bệnh viện Đ với chẩn đoán "Viêm màng não".

Từ sau khi bị viêm màng não cho đến nay ông Nguyễn Văn K bắt đầu xuất hiện các biểu hiện bất thường, không kiểm soát được hành vi và thường xuyên đánh đập vợ con.

Hiện nay bà Hoàng Thị Bích N và ông Nguyễn Văn K không còn sống chung từ năm 2019, bà N muốn giải quyết ly hôn nhưng không thực hiện được vì ông K không nhận thức, làm chủ được hành vi.

Tại đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự, bà Hoàng Thị Bích N yêu cầu Tòa án tuyên bố ông Nguyễn Văn K mất năng lực hành vi dân sự. Tuy nhiên, theo kết luận giám định pháp y tâm thần thì ông Nguyễn Văn K "Khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi" nên bà Hoàng Thị Bích N thay đổi yêu cầu, đề nghị Tòa án tuyên bố ông Nguyễn Văn K có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

** Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan Lê Thị X vắng mặt tại phiên họp nhưng tại Đơn trình bày ý kiến và đề nghị xét xử vắng mặt ngày 24.12.2024 trình bày như sau:*

Năm 2017, con bà Lê Thị X là ông Nguyễn Văn K đau đầu nhiều, sốt cao và được điều trị 03 ngày tại Trung tâm y tế quận C, sau chuyển điều trị nội trú 02 tháng tại Bệnh viện Đ và Bệnh viện Đ với chẩn đoán "Viêm màng não". Từ sau khi bị viêm màng não cho đến nay ông K bắt đầu xuất hiện các biểu hiện bất thường. Từ năm 2017 đến năm 2021, ông K có khám và điều trị ngoại trú tại Bệnh viện Đ, về sau không điều trị gì cho đến nay.

Bà Lê Thị X hiện nay đang sống chung và trực tiếp chăm sóc ông K; cha ông K là ông Nguyễn Văn H (đã chết); vợ ông K là bà Hoàng Thị Bích N không còn sống chung. Nay bà N đề nghị tuyên bố ông Nguyễn Văn K có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi; chỉ định bà X là người giám hộ cho ông K thì bà X thống nhất, đề nghị giải quyết theo quy định của pháp luật.

** Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan cháu Nguyễn Thảo N1 – đại diện theo pháp luật là bà Hoàng Thị Bích N vắng mặt tại phiên họp nhưng tại bản trình bày ngày 08.11.2024 trình bày như sau:*

Cháu Nguyễn Thảo N1 thống nhất với ý kiến trình bày của bà Hoàng Thị Bích N, đề nghị giải quyết vụ việc theo quy định của pháp luật.

* Tại Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trưng cầu số 2261/KLGĐ ngày 12.12.2024 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực miền T đã kết luận đối với anh Nguyễn Văn K:

Thời điểm hiện tại:

a. Kết luận theo tiêu chuẩn y học: Các rối loạn tâm thần biệt định khác do tổn thương não, rối loại chức năng năng và bệnh lý cơ thể (F06.8).

b. Kết luận về năng lực hành vi dân sự: Khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

* Ý kiến của đại diện Viện kiểm sát nhân dân quận Liên Chiểu:

- Về tố tụng: Thẩm phán đã xác định tư cách tham gia tố tụng đúng quy định tại khoản 5 và 6 Điều 68, Điều 376 Bộ luật Tố tụng dân sự; việc thụ lý, thời hạn giải quyết và tống đạt các văn bản tố tụng theo đúng trình tự, thủ tục quy định tại các điều 365, 366, 369 Bộ luật Tố tụng dân sự. Người yêu cầu đã thực hiện đầy đủ

quyền và nghĩa vụ theo quy định tại các điều 70, 71 và 73 Bộ luật Tố tụng dân sự. Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan đã thực hiện đầy đủ quyền và nghĩa vụ theo quy định tại các điều 70 và 73 Bộ luật Tố tụng dân sự;

- Về nội dung vụ việc: Đề nghị chấp nhận yêu cầu giải quyết việc dân sự của bà Hoàng Thị Bích N. Áp dụng các điều 376 và 378 Bộ luật Tố tụng dân sự; các điều 23, 46, 47 và 48 Bộ luật Dân sự tuyên bố anh Nguyễn Văn K có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

NHẬN ĐỊNH:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp và căn cứ kết quả tranh luận tại phiên họp, Tòa án nhân dân quận Liên Chiểu nhận định:

[1] Về thủ tục tố tụng:

[1.1] Về thẩm quyền giải quyết việc dân sự: Bà Hoàng Thị Bích N yêu cầu Tòa án tuyên bố chồng là ông Nguyễn Văn K, sinh năm 1986; địa chỉ: Tổ A, phường H, quận L, TP Đà Nẵng có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Vì vậy, theo quy định tại khoản 1 Điều 27; khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39 của Bộ luật tố tụng dân sự thì vụ việc thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân quận Liên Chiểu, thành phố Đà Nẵng.

[1.2] Về việc thay đổi yêu cầu của bà Hoàng Thị Bích N: Ngày 13.12.2024, Tòa án nhân dân quận Liên Chiểu nhận được Đơn đề nghị của bà Hoàng Thị Bích N về việc thay đổi từ quan hệ pháp luật "Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự" sang quan hệ pháp luật "Yêu cầu tuyên bố một người khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi", cụ thể: Bà Hoàng Thị N yêu cầu tuyên bố chồng là ông Nguyễn Văn K, sinh năm 1986; địa chỉ: Tổ A, phường H, quận L, TP Đà Nẵng có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi; chỉ định bà Lê Thị X (mẹ ông K) là người giám hộ cho ông Nguyễn Văn K. Xét thấy, việc bà Hoàng Thị Bích N thay đổi yêu cầu không vượt quá yêu cầu giải quyết việc dân sự ban đầu nên thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân quận Liên Chiểu, TP Đà Nẵng theo quy định tại khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35 và điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật Tố tụng dân sự.

[1.3] Người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan là bà Lê Thị X, cháu Nguyễn Thảo N1 (đại diện theo pháp luật là bà Hoàng Thị Bích N) vắng mặt và có Đơn đề nghị giải quyết vắng mặt. Vì vậy, căn cứ vào khoản 2 Điều 367 Bộ luật tố tụng dân sự, Tòa án mở phiên họp vắng mặt bà Lê Thị X, bà Hoàng Thị Bích N.

[2] Về nội dung: Xét yêu cầu tuyên bố ông Nguyễn Văn K có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi của bà Hoàng Thị Bích N thì thấy:

[2.1] Ông Nguyễn Văn K phát triển thể chất hoàn toàn bình thường. Năm 2017, ông Nguyễn Văn K đau đầu nhiều, sốt cao và được điều trị 03 ngày tại Trung tâm y tế quận C, sau chuyển điều trị nội trú 02 tháng tại Bệnh viện Đ và Bệnh viện Đ với chẩn đoán "Viêm màng não". Từ sau khi bị viêm màng não cho đến nay ông Nguyễn Văn K bắt đầu xuất hiện các biểu hiện bất thường: đêm mất ngủ, hay van đau đầu, ngồi nói lẩm bẩm một mình, trí nhớ giảm sút, hay quên trước quên sau, tuy yếu chân bên (T) nhưng có thể tự đi lại được, nóng nảy, hay la hét, gây gổ, chửi bới người thân, bỏ đi lang thang cả ngày rồi tự về. Từ ngày 13/01/2017 đến ngày

05/5/2021, ông Nguyễn Văn K có khám và điều trị ngoại trú tại Bệnh viện Đ với chẩn đoán "Các rối loạn tâm thần biệt định khác do tổn thương não, rối loạn chức năng não và bệnh lý cơ thể". Về sau, ông K không điều trị gì cho đến nay, các biểu hiện trên vẫn còn.

[2.2] Quá trình giải quyết vụ án, Tòa án nhân dân quận Liên Chiểu đã ra Quyết định trưng cầu giám định pháp y tâm thần đối với ông Nguyễn Văn K. Tại bản kết luận giám định pháp y tâm thần số 2261/KLGĐ ngày 12.12.2024 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực miền T kết luận ông Nguyễn Văn K như sau: *"Thời điểm hiện tại: a. Kết luận theo tiêu chuẩn y học: Các rối loạn tâm thần biệt định khác do tổn thương não, rối loại chức năng năng và bệnh lý cơ thể (F06.8). b. Kết luận về năng lực hành vi dân sự: Khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi"*.

[2.3] Căn cứ vào các tài liệu, chứng cứ và kết luận giám định pháp y tâm thần của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực miền T đối với ông Nguyễn Văn K có đủ cơ sở xác định ông Nguyễn Văn K có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Do đó, việc bà Hoàng Thị Bích N đề nghị Tòa án tuyên bố ông Nguyễn Văn K có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi là có căn cứ, phù hợp với đề nghị của đại diện Viện kiểm sát nhân dân quận Liên Chiểu nên được Tòa án chấp nhận theo quy định tại khoản 1 Điều 23 Bộ luật Dân sự.

[2.4] Về chỉ định người giám hộ:

Bà Hoàng Thị Bích N là vợ của ông Nguyễn Văn K nhưng hiện nay không còn sống chung, là người đề nghị tòa án tuyên bố ông K có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi để thực hiện thủ tục giải quyết ly hôn. Ông Nguyễn Văn K có cha là ông Nguyễn Văn H (đã chết); mẹ là bà Lê Thị X hiện nay đang sống chung và trực tiếp chăm sóc ông K; con là cháu Nguyễn Thảo N1 hiện nay chưa thành niên. Do đó, bà Hoàng Thị Bích N đề nghị Toà án chỉ định mẹ ông K là bà Lê Thị X là người giám hộ cho ông Nguyễn Văn K.

Xét bà Lê Thị X có đủ điều kiện làm người giám hộ theo quy định tại Điều 49 Bộ luật Dân sự nên Toà án chỉ định bà Lê Thị X là người giám hộ cho ông Nguyễn Văn K, phù hợp với quy định tại khoản 4 Điều 54 Bộ luật Dân sự. Bà Lê Thị X có quyền, nghĩa vụ của người giám hộ đối với người được giám hộ là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi theo quy định của pháp luật.

[3] Lệ phí giải quyết việc dân sự: Bà Hoàng Thị Bích N phải chịu lệ phí sơ thẩm theo quy định tại khoản 1 Điều 37 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

[4] Chi phí tố tụng: Chi phí giám định 1.233.750 đồng (Một triệu hai trăm ba mươi ba ngàn bảy trăm năm mươi đồng) bà Hoàng Thị Bích N chịu (Đã nộp và đã chi xong).

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ:

- Khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm b khoản 2 Điều 39, Điều 371, Điều 372, Điều 376 và 372 Bộ luật Tố tụng dân sự;

- Điều 23, Điều 47, Điều 48, Điều 49, Điều 54, Điều 57, Điều 58 và Điều 59 Bộ luật Dân sự;

- Khoản 2 Điều 12, khoản 5 Điều 16 và khoản 1 Điều 37 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 về việc quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự của bà Hoàng Thị Bích N.

Tuyên bố: Ông Nguyễn Văn K - Sinh năm 1986, là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

Chỉ định bà Lê Thị X – sinh năm 1955 (là mẹ ruột của ông Nguyễn Văn K) là người giám hộ cho ông Nguyễn Văn K. Bà Lê Thị X có các quyền và nghĩa vụ được quy định tại các điều 57, 58 và 59 Bộ luật Dân sự.

2. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Hoàng Thị Bích N phải chịu lệ phí sơ thẩm là 300.000 đồng (Ba trăm ngàn đồng), nhưng được trừ vào số tiền tạm ứng lệ phí 300.000 đồng (Ba trăm ngàn đồng) bà Hoàng Thị Bích N đã nộp tại biên lai thu số 0009107 ngày 07 tháng 11 năm 2024 của Chi cục Thi hành án dân sự quận Liên Chiểu. Bà Hoàng Thị Bích N đã nộp đủ lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự.

3. Chi phí tố tụng: Chi phí giám định 1.233.750 đồng (Một triệu hai trăm ba mươi ba ngàn bảy trăm năm mươi đồng) bà Hoàng Thị Bích N chịu (Đã nộp và đã chi xong).

4. Quyền kháng cáo, kháng nghị: Người yêu cầu, người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan có mặt tại phiên họp có quyền kháng cáo quyết định trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định; riêng những người vắng mặt tại phiên họp có quyền kháng cáo quyết định trong hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định hoặc quyết định được niêm yết.

Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định này trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

***Nơi nhận*:**
- VKSND quận Liên Chiểu;
- Chi cục THADS Q . Liên Chiểu;
- Các đương sự;
- Lưu hồ sơ việc dân sự.

THẨM PHÁN- CHỦ TOẠ PHIÊN HỌP

Nguyễn Thị Kim Trinh